

Fra: Line Tørum Amdam <line.amdam@gmail.com>
Sendt: 12. oktober 2020 17:03
Til: Paul Ivar Stenstuen
Kopi: sivifs@gmail.com; morten
Emne: Klage til kontrollkomiteen i Stjørdal - bortfall av timer til spesialundervisning

Hei Paul Ivar og Morten,

I forbindelse med fakketoget i fjor vinter, som ble arrangert til støtte for barn som har mistet spesialundervisning i skolen, fikk jeg et tips fra Morten Harper om å spille inn manglende respons fra kommunen til kontrollkomiteen ved kommunen. Jeg vet ikke hva som er formelt riktig fremgangsmåte, ei heller hva det å forfatte en slik klage vil medføre for oss som har forfattet den, men jeg tenker vi i alle fall bare må starte et sted. Vi begynner nå å se resultatet av at mange elever står uten bistand, og som om ikke det er nok, har Corona kommet og gjort saken enda verre for allerede utslitte foreldre. Siv-Inger og jeg, som er forfattere av klagen, er vel kanskje blant dem som har mest overskudd - vi har møtt mange som rett og slett ikke orker å ta kampen opp mot store systemer, og det er ingen tjent med, egentlig.

Det hadde vært flott om dere som kjenner systemet mye bedre enn oss kommer med innspill, hvis dere ser at denne klagen griper saken an på feil måte. Vi er takknemlige for alle innspill som kan bidra til at barna våre får den hjelpen de trenger.

mvh Line Tørum Amdam og Siv-Inger Fredagsvik Simonsen

Kontrollkomiteen ved Stjørdal Kommune

I fjor på denne tiden var spesialundersivningstilbudet ved barne- og ungdomsskolene i Stjørdal kommune gjenstand for store omlegginger. I den forbindelse samlet en gruppe foreldre seg for å utveksle erfaringer, råd og frustrasjoner rundt måten kommunen valgte å gjennomføre lovpålagt spesialundervisning i klassene, en sak som blant annet ble fanget opp av media og førte til en underskriftskampanje for å få saken skikkelig gjennomgått av kommunestyret.

Nå, ett år etter, har vi ennå ikke sett at saken har blitt gjennomgått og bekymringene i gruppen har stort sett blitt avfeid, ikke minst av PP-tjenesten. Vi har fått til dels skremmende rapporter fra foreldre som har mistet alle eller mange av timene med spesialundervisning deres barn tidligere har blitt tilkjent etter prosesser som ikke har fulgt regelverket. Vi ønsker derfor å sette lys på noen hovedområder hvor det later til at Stjørdal kommune ikke tar hensyn til lovverk eller praksis.

Lite involvering eller blir ikke hørt

Flere har meldt om vanskelig dialog med kommunen i prosessen, lite eller ingen involvering og at man som forelder ikke blir hørt i forhold til tilrettelegging for deres egne barn. Enkelte av familiene har ikke vært i direkte kontakt med PPT på flere år, og finner det vanskelig å forstå at enheten nå har så mye kunnskap om eleven at de kan fjerne alle timene uten å møte eleven først. Andre forteller at de har vært veldig tydelige på behov hos eleven som ikke ivaretas i full klasse, men at timene likevel er fjernet. *Lovverket er tydelig på det området - foreldrene og elevenes innspill skal vektas tungt, noe som tydeligvis ikke følges i Stjørdal kommune.*

Forskjellsbehandling på grunnlag av diagnose og problematikk

Foreldregruppen melder om at kommunen konsekvent har unnlatt å gi spesialundervisning på grunnlag av sosiale problemer, til tross for at dette både ifølge BUP og foreldrene selv er årsaken til at eleven ikke klarer å følge undervisningen. Statped har gitt ut en bok som tydelig viser at barn med problematikk innenfor autisme-spekteret har stort utbytte av spesialundervisning, men PPT i Stjørdal kommune har avvist innholdet som utdatert. Boken er sist oppdatert i 2018 og ved forespørsel har StatPed understreket at de fremdeles går god for innholdet. Foreldregruppen melder om at det muntlig er varslet om at barn med diagnoser som ADHD og autisme ikke vil få spesialundervisning i forhold til sosiale utfordringer, og skriftlig er det informert om at det for disse gruppene i stedet skal gjennomføres tiltak som ifølge foreldre, Statped og BUP har liten effekt: Barn med konsentrasjonsvansker er henvist til å følge undervisningen i fullsatt klasse til tross for at problematikken forverres av uro og bråk, barn med sosialiseringproblematikk henvises til å delta i større grupper enn de er i stand til å fungere i etc.

Det reageres også på at PPT, uten å ha observert barna i skolesammenheng eller fulgt dem opp på annet vis, mener at de kan fastslå om barna oppnår tilfredsstillende utbytte av undervisningen kun basert på om karakterene er noen lunde akseptable. Tilfredsstillende utbytte vil variere fra elev til elev, og det kreves inngående kjennskap for å kunne fastslå dette. Likevel har hverken foreldre eller lærere blitt hørt når de har ment at en elev kunne prestert langt bedre med støtte i undervisningen. Selv om lovverket peker på at elevene skal vurderes i forhold til *egne evner* er det altså ikke tatt høyde for om de klarer å utnytte eget potensiale i undervisningen, men hvordan de ligger an i forhold til gjennomsnittet. Dette kan medføre at elever som kunne vært sterke akademisk med litt ekstra hjelp aldri klarer å reise seg til det nivået de burde ligge på. Dette er hverken bra for eleven eller for kommunen, spesielt på lang sikt.

Vi ønsker å presisere at lovverket ikke åpner for ulik behandling av barna basert på diagnose, kunnskapsnivå eller akademiske ferdigheter. Lovverket sier at alle barn som ikke får fullt utbytte av ordinær undervisning har krav på spesialundervisning på det gitte området, uansett grunn.

Hensiktsløst å klage

Flere vi har vært i kontakt med har også tilkjennegitt en stor frustrasjon i forhold til klageprosessen. Flere foreldre forteller at de ikke våger å klage, fordi de frykter sanksjoner fra skolen. Vi kjenner nå til flere historier der dette faktisk har vært tilfelle, og når de som har vært utsatt for slike sanksjoner forteller sine historier skapes ytterligere frykt i befolkningen, berettiget eller ikke (Klagene fra de private skolene

sendes til etat oppvekst, de andre skolene sender til rektor.) Klagene går rett til Etat oppvekst blir direkte videresendt til Trøndelag fylkeskommune uten behandling lokalt, noe fylkesmannen har reagert på i sine vurderinger i flere av klagen vi har fått innsikt i. Dette medfører veldig lang saksbehandlingstid og sårbare barn mister verdifull tid i skolegangen.

Det som ytterligere forverrer disse sakene er at flere foreldre melder at de uansett opplever det som hensiktsløst å klage; Vedtaket blir uansett ikke endret av kommunen, til tross for at foreldrene på nytt tilkjenner tydelige behov hos barna deres som ikke kan ivaretas godt nok i vanlig klasseundervisning. Mange av foreldrene har allerede i flere år stått i en vanskelig og krevende situasjon, og har hverken pågangsmot eller overskudd nok til å på nytt gå gjennom hele prosessen, spesielt når det sjelden medfører noen endring. Foreldregruppen opplever at kommunen bevisst driver med en uthalingstaktikk som trettet ut foreldrene som klager. I tillegg har enkelte foreldre fått muntlig informasjon om at PPT er instruert (fra Etat oppvekst) om å ikke endre vedtakene ved klager. *Dersom dette skulle vise seg å være riktig, er det et grovt brudd på barnas rettigheter.*

Kommunen uttaler at det kun er noen få som har klaget i pågående semester, men foreldregruppen mener det ikke nødvendigvis tyder på at foreldrene er tilfredse med tilbudet, men snarere at man ikke våger å klage eller mangler tiltro til at klager fører til noen endring. *Hvis dette er tilfelle er det en svært alvorlig situasjon, som i svært stor grad svekker tilliten vanskeligstilte foreldre har overfor kommunen de bor i.*

Forverret situasjon med Covid-19

Et punkt som har dukket opp det siste året er naturligvis Covid-19. Vi har fanget opp rapporter fra både lærere og foreldre om at ved sykefravær i lærerstaben blir spes.ped-personell satt inn som ordinære lærere uten at det blir satt inn ressurser for å ta seg av spesialundervisning.

- For barna i klassen medfører det mer uro, da alle elevene må følge ordinær undervisning.
- For elever med behov for spesialundervisning faller denne undervisningen bort potensielt i lange perioder av gangen.
- Og sist, men ikke minst, barn med eksempelvis sosiale utfordringer (som ifølge det nye systemet skulle vært fulgt tett opp av lærer i klasserommet) mister all oppfølging på disse områdene når læreren får mer enn nok med å håndtere hele klassen alene.

I perioden med hjemmeundervisning ble det varslet lite eller ingen oppfølging av de sårbare gruppene, og flere foreldre sier at de selv på ingen måte kunne strekke til i denne vanskelige situasjonen. Det er naturligvis lett å trekke den konklusjonen at reduksjon av spesialundervisningstimer over en lav sko i hele kommunen har ført til færre ressurser på trinnene, og i sin tid en enda vanskeligere situasjon for lærere som skal følge opp elever som sitter hjemme.

Det er også på sin plass å ta med at underskriftskampanjen som krevde handling i forhold til den nye praksisen med spesialundervisning fikk nærmere 700 underskrifter fra befolkningen på Stjørdal, men at saken likevel ikke later til å ha vært tatt opp i kommunestyret. Dette understreker hvor lite hensikt det har å klage i dagens system.

Gruppen mener altså at kommunen bryter lovverket på fireområder:

- Foreldre og elevers mening tillegges ikke den vekt lovverket påkrever
- Spesialundervisningen skal ikke vurderes i lys av diagnoser, tilleggsproblematikk, akademiske evner eller læreevne i andre situasjoner, men kun i forhold til elevens evne til å følge ordinær undervisning på det gitte område
- Klager skal behandles lokalt i første omgang og utfallet skal ikke styres (formelt eller uformelt) av andre enn fagpersonene som behandler hver enkelt sak. Klageprosessene bør i tillegg på ingen måte utformes eller gjennomføres på en slik måte at befolkningen i kommunen ikke tør eller orker å klage på et vedtak.
- Underskriftskampanjer med over 500 underskrifter skal medføre handling i kommunestyret

Det er ønskelig at kontrollkomiteen tar disse punktene til nærmere gjennomsyn.